

ELS PRIMERS CAPÍTOLS DEL GÈNESI

EL PRIMER RELAT DE LA CREACIÓ. Gn 1,1-2,4a

Aquest relat es proposa narrar els orígens del cel i la terra és una cosmogonia. En canvi el segon relat Gn 2,4a-25, és una antropogonia. El segon parla de la formació de l'home i de la dona, el primer capítol ofereix una visió completa de l'origen de tots els éssers segons una pla premeditat. En cap moment es parla de la creació del no res (*ex nihilo*), però queda clar que tot vé a l'existència per ordre d'Elohim, i tot és creat segons un ordre ascendent de dignitat. Elohim és anterior a la creació, i tots els éssers han rebut d'ell el do de l'existència. L'home i la dona, creats a imatge de Déu, es troben en el centre de les obres creades: han rebut per voluntat de Déu el domini sobre els altres éssers vivents. Aquesta és la proposta teològica: totes les coses provenen de Déu. El segon motiu és litúrgic: el dia setè, el dissabte, s'ha de descansar. Per a fer més assequible aquesta segona ensenyança, s'agrupen en dos els dies tercer i sisè, donat que les obres són vuit. El 'descans' de deu en el dia setè es transforma en un model que els homes han d'imitar. Sota el text sacerdotal hi ha una llarga tradició, adaptada als coneixements de l'època en matèria científica. Així la creació no és només un concepte, sinó una veritat revelada.

1,1 *Bereshit. Al principi*. Això és en realitat un títol. En llenguatge bíblic el 'cel i la terra' designen la totalitat de l'univers ordenat, el resultat de l'acte creador. No s'ha de cercar, per tant, cap creació metafísica *ex nihilo* (del no res), en el sentit que no existia res abans que el món fos creat. (Aquesta afirmació no arribarà fins 2 Mac 7,28). El text afirma que hi ha hagut un començament del món. La creació no és un mite intemporal, sinó que està integrada en la història, en la que ella és el començament absolut.

1,2. *Tohu i bohu*, són 'el desert i el buit'. Vol dir el complet desordre, l'absència de vida i de fecunditat, que en la mentalitat estava lligada a la imatge d'abandó i de soledat; l'absència de la vida pròpies de les zones desèrtiques. El *tehom*, l'abisme, es correspon amb Tiamat, delimitat babilònic de la creació, principi generador femení, identificat amb la mar salada. Aquí és masculí i designa el gran oceà sobre el que sura la terra.

D'altra banda el vent de Déu o huracà, s'assembla al que arrebatà Elies (2 R 2,11.16). L'exègesi patristica va deduir l'anticipació del dogma de la Trinitat. Déu, l'Esperit (vent) i la Paraula (Jesús). Però la funció creadora de l'Esperit no és normal en l'AT. (Hi ha una excepció al Sl 104,30). Com en totes les idees cosmogòniques la intervenció mitjançant les accions és la més tradicional. Aquí es donen les dues: acció i paraula.

1,4. La llum és creació de Déu; les tenebres no ho són. Es menciona en primer lloc la creació de la llum perquè la successió dels dies i nits va ser el marc on es desenvoluparà l'obra creadora. (A nivell pràctic diríem que només podem treballar quan hi ha llum).

1,6. El 'firmament' o la volta celestial és per als semites una cúpula consistent, però també una tenda desplegada, que retenia les aigües superiors mitjançant les comportes. A través d'elles Yahvé fa caure sobre la terra la pluja i la neu. Quan es varen obrir de cop va arribar el diluvi (7,11).

1,7. A la creació per la Paraula s'ajunta la creació per l'acció, és a dir: el firmament i els astres, els animals terrestres, l'ésser humà (home i dona). D'aquesta manera el relat 'sacerdotal' sembla integrar en la seva idea de creació, aquella tradició antiga en la que Yahvé-Déu va 'fer' el cel i la terra, l'ésser humà i els animals.

1,9. El conjunt o el lloc. Les aigües no ocuparan tota la superfície, sinó ocuparan el seu lloc propi i delimitat. Que la terra ja estigués allí i que només s'hagués de separar la massa aquàtica forma part de la descripció del caos, és a dir, de la tradició rebuda.